SURAT Al-Fadjr – KAPITEL 89
Gryningsljuset

بسم الله الرحمن الرحيم
I GUDS, DEN NÅDERIKES, DEN BARMHÄRTIGES NAMN

89:1
وَالْفَجْرِ
VID gryningsljuset

89:2
لَيَالٍ عَشْرٍ
och vid de tio nätterna!

89:3
وَالشَّفْعِ وَالْوَتْرِ
Vid det jämna talet och det udda!

89:4
وَاللَّيْلِ إِذَا يَسْرِ
Vid natten, när den viker!

89:5
هَلْ فِي ذَٰلِكَ قَسَمٌ لِّذِي حِجْرٍ
Räcker inte denna försäkran för [att övertyga] den som är begåvad med insikt och förstånd?

89:6
أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِعَادٍ
HAR DU inte sett hur din Herre gick till väga mot [stammen] Aad?

89:7
إِرَمَ ذَاتِ الْعِمَادِ
Och mot Iram, [de tusen] pelarnas [stad],

89:8
الَّتِي لَمْ يُخْلَقْ مِثْلُهَا فِي الْبِلَادِ
vars like aldrig har återskapats på jorden

89:9
وَثَمُودَ الَّذِينَ جَابُوا الصَّخْرَ بِالْوَادِ
Och mot thamudenerna, som högg ut [sina bostäder] i dalens klippväggar

89:10
وَفِرْعَوْنَ ذِي الْأَوْتَادِ
Och mot [de oräkneliga] tältmasternas Farao?

89:11
الَّذِينَ طَغَوْا فِي الْبِلَادِ
[Alla] gick de för långt i sitt trots på jorden,

89:12
فَأَكْثَرُوا فِيهَا الْفَسَادَ
och de störde ordningen och spred överallt sedefördärv,

89:13
فَصَبَّ عَلَيْهِمْ رَبُّكَ سَوْطَ عَذَابٍ
och därför lät din Herre straffets piska vina över dem.

89:14
إِنَّ رَبَّكَ لَبِالْمِرْصَادِ
Din Herre förtröttas sannerligen [inte] i Sin vaksamhet!

89:15
فَأَمَّا الْإِنسَانُ إِذَا مَا ابْتَلَاهُ رَبُّهُ فَأَكْرَمَهُ وَنَعَّمَهُ فَيَقُولُ رَبِّي أَكْرَمَنِ
MEN vad människan beträffar säger hon, var gång hennes Herre för att pröva henne låter henne nå ära och välstånd: ”Min Herre har hedrat mig [på grund av mina förtjänster].”

89:16
وَأَمَّا إِذَا مَا ابْتَلَاهُ فَقَدَرَ عَلَيْهِ رِزْقَهُ فَيَقُولُ رَبِّي أَهَانَنِ
Men då Han prövar henne genom att ge henne knappare utkomst, säger hon: ”Min Herre skämmer ut mig.”

89:17
كَلَّا ۖ بَل لَّا تُكْرِمُونَ الْيَتِيمَ
Nej, men [se på er själva]! Mot de faderlösa visar ni ingen givmildhet,

89:18

وَلَا تَحَاضُّونَ عَلَىٰ طَعَامِ الْمِسْكِينِ
och ni uppmanar inte varandra att ge den nödställde att äta,

89:19
وَتَأْكُلُونَ التُّرَاثَ أَكْلًا لَّمًّا
och ni slukar [andras] arv med glupande aptit.

89:20
وَتُحِبُّونَ الْمَالَ حُبًّا جَمًّا
Och er kärlek till pengar känner inga gränser!

89:21
كَلَّا إِذَا دُكَّتِ الْأَرْضُ دَكًّا دَكًّا
Nej [tag er i akt]! När jordskorpan smulas sönder i stöt efter stöt,

89:22
وَجَاءَ رَبُّكَ وَالْمَلَكُ صَفًّا صَفًّا
och din Herre visar sig med änglarna i slutna led,

89:23
وَجِيءَ يَوْمَئِذٍ بِجَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ يَتَذَكَّرُ الْإِنسَانُ وَأَنَّىٰ لَهُ الذِّكْرَىٰ
och helvetet görs [synligt], den Dagen skall människan minnas [Våra varningar] – men vad hjälper det henne då att hon minns

89:24
يَقُولُ يَا لَيْتَنِي قَدَّمْتُ لِحَيَاتِي
[Då] kommer hon att säga: ”Om jag ändå hade tänkt på [att med goda handlingar] förbereda mig för mitt liv [i evigheten]!”

89:25
فَيَوْمَئِذٍ لَّا يُعَذِّبُ عَذَابَهُ أَحَدٌ
Ingen straffar så hårt som Han den Dagen skall straffa,

89:26
وَلَا يُوثِقُ وَثَاقَهُ أَحَدٌ
och ingen kan fängsla med sådana bojor som Han.

89:27
يَا أَيَّتُهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ
[Då säger Gud till den rättfärdige:] ”Du själ, som har kommit till ro!

89:28
ارْجِعِي إِلَىٰ رَبِّكِ رَاضِيَةً مَّرْضِيَّةً
Vänd tillbaka till din Herre, tillfredsställd [med Hans gåvor och] omsluten av Hans välbehag!

89:29
فَادْخُلِي فِي عِبَادِي
Stig in med skaran av Mina tjänare!

89:30
وَادْخُلِي جَنَّتِي
Stig in i Mitt paradis!”

REDAKTIONENS ANTECKNINGAR

Kapitel 89 i Koranen heter Al-Fajr (”Gryningen”) och är en kraftfull varning till de arroganta, giriga och förtryckande – samtidigt som den erbjuder tröst och hopp till de rättfärdiga.

Här är en detaljerad genomgång av innehållet och budskapet i *sura Al-Fajr*:

Grundläggande fakta

- **Arabisk titel:** الفجر (*Al-Fajr*) – betyder *Gryningen*
- **Kapitelnummer:** 89
- **Antal verser:** 30
- **Uppenbarelseplats:** Mekka
- **Teman:** Guds eder, historiska straff, människans prövning, själens återkomst

Struktur och innehåll

Vers 1–5: Guds eder

- Gud svär vid *gryningen*, *de tio nätterna*, *det jämna och det udda*, och *natten när den passerar*.
- Dessa eder antyder att något viktigt följer – en varning till dem som ignorerar tecken i

naturen och historien.

Vers 6–14: Historiska exempel på förstörelse

- Gud påminner om hur Han straffade de forntida folk som trotsade Hans bud:
  - *'Ad* – ett folk med höga byggnader i Iram
  - *Thamud* – som högg ut sina hem ur berg
  - *Farao* – som hade stor makt men spred förtryck
- Alla dessa folk överträdde gränser och spred ondska, och Gud straffade dem hårt.

Vers 15–20: Människans prövning

- När människan får gåvor säger hon: *"Min Herre är god mot mig."*
- Men när gåvorna tas bort säger hon: *"Min Herre har förödmjukat mig."*
- Gud kritiserar människans girighet, särskilt hennes ovilja att hjälpa de fattiga, föräldralösa och behövande.

Vers 21–30: Domens dag och själens återkomst

- En dramatisk skildring av Domens dag: *"Den dagen ska helvetet föras fram."*
- Den rättfärdiga själen tilltalas med orden: *"O du fridfulla själ! Återvänd till din Herre, nöjd och välbehaglig. Gå in bland Mina tjänare. Gå in i Mitt paradis."*

Tolkningar och reflektioner

Pedagogiskt budskap: Suran är utmärkt för att undervisa om *moralisk ansvarighet*, *historisk lärdom*, och *själens värde* – särskilt för ungdomar som lär sig om rättvisa och empati.

De tio nätterna har tolkats som de första tio dagarna av månaden *Dhul-Hijjah* eller de sista tio nätterna i *Ramadan*, båda tider av stor andlig betydelse.

Det jämna och det udda kan symbolisera skapelsens dualitet – eller enligt vissa shiitiska tolkningar, representera specifika imamer och Guds enhet.

Sammanfattning av sura Al-Fajr ("Gryningen")

1. Inledning med eder (vers 1–5)

Gud svär vid:

- Gryningen
- De tio nätterna (tolkas ofta som de första tio dagarna av Dhul-Hijjah)
- Det jämna och det udda
- Natten när den passerar

Syfte: Dessa eder signalerar att något viktigt följer – en varning till dem som ignorerar Guds tecken i naturen och tiden.

2. Historiska exempel på förstörelse (vers 6–14)

Gud påminner om tre folk som trotsade Hans bud:

- **’Ad**: ett mäktigt folk med höga byggnader i Iram
- **Thamud**: som högg ut sina hem ur berg
- **Farao**: som spred förtryck i Egypten

Budskap: Alla dessa folk överträdde gränser och straffades av Gud. Det är en varning till dem som tror att makt ger immunitet mot rättvisa.

3. Människans prövning och girighet (vers 15–20)

- När människan får gåvor säger hon: *”Min Herre är god mot mig.”*
- Men när gåvorna tas bort säger hon: *”Min Herre har förödmjukat mig.”*
- Gud kritiserar människans girighet och ovilja att hjälpa:
    - Föräldralösa
    - Fattiga
    - Behövande

Pedagogisk poäng: Rikedom är ett test, inte ett tecken på Guds kärlek. Moralisk ansvarighet är viktigare än materiell framgång.

4. Domens dag och själens återkomst (vers 21–30)

- En dramatisk skildring av Domens dag: *”Den dagen ska helvetet föras fram.”*
- Människan inser då sina misstag, men det är för sent.
- Den rättfärdiga själen tilltalas med orden:*”O du fridfulla själ! Återvänd till din Herre,*

nöjd och välbehaglig. Gå in bland Mina tjänare. Gå in i Mitt paradis.”

Budskap: Den som levt med tro och rättvisa får evig vila och närhet till Gud.

Tematiska nycklar för undervisning

Tema	Förklaring
Guds eder	Skapar allvar och uppmärksamhet inför budskapet
Historiska lärdomar	Visar att arrogans och förtryck leder till förstörelse
Moralisk prövning	Rikedom är ett test – hur vi behandlar andra är avgörande
Själens öde	Tröst till de rättfärdiga – evig vila och Guds välbehag